

9.2.2025, Lähetisyhdistys Kylväjän kolehtipyhä

5. sunnuntai loppiaisesta. Sunnuntain teemana ”Kahdenlainen kylvö”, Matt. 13:24–30

Johdanto: Olemme siirtymässä joulujaksolta ja loppiaisajasta kohti pääsiäisjaksoa ja paastonaikaa. Joulun ihmeelliset tapahtumat, kun Jumala ottaa ihmisen muodon: Immanuel – Jumala (joka on) meidän kanssamme! Ja pääsiäisen hämmentävät käänteet: Jumalan uhrikuolema ristillä ja ylösnousemus, voitto kuolemasta kolmantena päivänä.

Kirkkovuodessa seuraamme synnin vallassa olevaa ihmiskuntaa varten tehtyä Jumalan ikaikaista pelastussuunnitelmaa, sen ennalta tiedottamista profeettojen kautta ja toteuttamista yksityiskohtaisesti historiassa. Nämä Jumalan teot ovat kristillisen maailmankäsityksen ja maailmankuvan ytimessä. Maailmanhistoriaa eivät määritä suurvallat ja hallitsijat, vaan Jumala.

Matteuksen evankeliumin luvussa 13 Jeesus esittää kahdeksan vertausta taivasten valtakunnasta: Kaksi kylvämiseen liittyvää vertausta, joista toinen (rikkaviljaversaus) on tämän sunnuntain teemana. Näiden lisäksi löydämme vertaukset sinapinsiemenestä, hapatteesta, peltoon kätkeytystä aarteesta, kauniista helmestä, kaikenlaisia kaloja keräävästä nuotasta ja tai-vasten valtakunnan opeuslapsista.

Taivasten valtakuntaan liittyy ”salaisuuksia” (mysterion, jae 13:11), jotka eivät luonnostaan aukene meille ihmisille. Niitä täytyy avata ja opettaa, jotta ihminen voisi niitä riittävällä tavalla tuntea. Jumalan salaisuudet vaativat lähtökohtaisesti Jumalan antamaa ilmoitusta tullakseen oikein ymmärretyksi.

Vertauksilla Jeesus havainnollistaa monipuolisesti Jumalan valtakunnan ja sen toiminnan logiikkaa sekä erilaisia lainalaisuuksia. Kyse ei ole vertausten yksityiskohtiin kätkeytyvästä sanomasta, vaan koko vertauksen asetelman paljastamista periaatteista ja tilanteista. Vertauksien kielenkäytössä ”kaltaisuutta” (...homoia estin...) kuvaava ilmaisu olisi osuvampaa kääntää esimerkiksi: ”Taivasten valtakuntaan liittyy tällainen logiikka...” tai ”Tämäntyyppisiä asioita/ilmiöitä on havaittavissa, kun Jumala toimii...”

Kylväjävertausten näyttämö oli maanviljely-yhteiskunnassa sinänsä tuttu, mutta vertausten sanoma ei kuulijoille heti avautunut. Meille vertausten tähtäyspisteet ovat hyvinkin ymmärrettäviä, koska Jeesuksen antama selitys on luettavissa suoraan vertausten perässä. Ensimmäisessä vertauksessa kylvettävä siemen tarkoittaa Jumalan sanaa. Erilaiset maaperät kuvaavat kylvetyn Jumalan sanan kohtaamia erilaisia reaktioita, vastaanottoja ja lopputuloksia.

Myös rikkaviljan kylväjävertaus kuvaa antiikin ajan todellista ongelmatilannetta: vihamielinen viljelijä saattoi tehdä kilpailijalleen katalan tihutyön kylvämällä peltoon vehnän sekaan haitallista, jopa myrkyllisen sadon tuottavaa siementä. Tämä rikkakasvi (myrkkyrainheinä, ”valhevehnä, luste”) on kasvunsa aikana täysin vehnän näköinen eikä sitä voida kitkeä pois, sillä lusterin vahvemmat juuret kietoutuvat vehnän juurien kanssa yhteen. Valitettavasti vasta kun tähkät puhkeavat, myrkyllisen kasvin pystyy erottamaan vehnästä, mutta silloin se on jo myöhäistä. Sato on käytännössä menetetty. Tällainen pellon sabotointi oli rikos ja sanktioitu Rooman valtakunnan lainsäädännössä.

Jeesus sitten avaa oppilailleen rikkaviljavertauksen selityksen. Hyvän siemenen kylväjä on Ihmisen Poika eli Jeesus itse. Rikkaviljan kylväjä on Paholainen, Saatana. Tapahtumapaikka, pelto, on maailma, ”kosmos”. Tämä sana viittaa Uudessa testamentissa paitsi ihmiskuntaan suurena kokonaisuutena, myös moraalisen kannanottona ihmiskuntaan, joka on erossa Jumalasta ja jopa vihamielinen häntä kohtaan.

Kumpikin kylvetty siemen kasvaa ja tuottaa luontonsa mukaisen sadon ja jyvät – vehnän tai myrkyvehnän. Vasta elonkorjuu paljastaa lopputuloksen. Kasvit näyttävät samoilta, mutta lopulta ”hedelmästä puu tunnetaan.” Elonkorjuu on maailman loppu. Paholaisen kylvämän siemenen ja sen mukaisen pahan sadon ja hedelmän kohtalona on tulla heitettäväksi pois, tuliseen paikkaan, missä ”itketään ja kiristellään hampaita.”

Yllätys tämän vertauksen yksityiskohdissa löytyy siitä, että kylvettävä siemen ei olekaan Jumalan sana, kuten ensimmäisessä kylväjävertauksessa. ”Hyvä siemen tarkoittaa niitä, jotka kuuluvat taivasten valtakuntaan, rikkavilja niitä, jotka ovat Paholaisen vallassa.” (13:38) Jeesus, kuten myös Paholainen, kylvää ja lähettää maailmaan ihmisiä. Näiden kahden erilaisen ”siemenen” tarkoituksena on vaikuttaa maailmaan ja täyttää se luontonsa mukaisella hedelmällä.

Ihmisen Pojan kylvön vaikutus on hyvä, ravitseva, elämää ylläpitävä. Salassa ja salakavalasti, maailman tajuamatta mitä tapahtuu, Ihmisen Pojan vihamies Paholainen kylvää toisenlaista vaikutusta. Myrkkyrainheinän jyvillä on turruttava, huumaava, jopa tappava vaikutus.

Rikkaviljavertauksessa on havaittavissa missiologinen, ekklesiologinen ja eskatologinen sanoma. Yksinkertainen vertaus piirtää esiin myös kristillisen maailmankuvan ja ihmiskuvan elementtejä.

Jeesus opettaa vertauksella, että taivasten valtakunnan todellisuuteen kuuluu pyrkimys toteuttaa hyvä vaikutus ihmiskuntaan, maailmaan. Ihmisen Poika Jeesus kylvää ja lähettää maailmaan ”hyvää siementä”, eli ihmisiä, jotka itse kuuluvat taivasten valtakuntaan. Tässä puhutaan Jeesuksen oppilaista, seuraajista, kristityistä, samasta tehtävästä, minkä kaste- ja lähetyskäsky määrittää: ”Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni...”

Missio, kristillinen lähetystyö evankeliumin hyvän sanoman viemiseksi kaikkialle maailmaan kuuluu näin ollen syvästi taivasten valtakunnan olemukseen.

Vertaus tähdentää myös sitä, että ihmisen on mahdotonta nähdä toisen ihmisen jumalasuhteen todellisuuteen. Vertauksessa isäntä ei anna lupaa lähteä kitkemään ja tekemään erottelua vehnän ja

rikkaviljan, hyvän ja pahan hedelmän (ja ihmisen) välillä. Vasta elonkorjuun aikaan erottelu voidaan tehdä.

Isännän, Jeesuksen, päätöksellä Paholainen saa siis maailmassa toiminta-aikaa ja siimaa. Hyvä ja paha kylvä, Jeesuksen missio ja sitä vastustava Paholaisen sabotaasitoiminta ja sumutus, jatkuvat maailmanaikojen loppuun saakka. Kuitenkin selvää on, kuka on kuka: ”mies kylvi peltoonsa...” Jeesus on tämän maailmamme, myös vihamielisen, todellinen omistaja!

Vaikka rikkaviljavertaus ei suoraan puhu kristillisen seurakunnan (ekkleesia) reaalityodellisuudesta vaan maailmasta, se antaa saman tilannekuvan, kuin mitä Tunnustuskirjamme opettaa kirkosta: ”Tässä elämässä myös teeskentelijöitä ja jumalattomia on sekoittunut tosiuskovien ja pyhien joukkoon.” Ei ole mahdollista eikä Jumalan suunnitelman mukaista onnistua tässä ajassa ja tässä maailmassa toteuttaa putipuhdasta, pahoista vaikutuksista ja ilmiöistä vapaata kirkkoa/seurakuntaa.

Kristilliseen maailmankuvaan kuuluu lineaarinen aika- ja historiäkäsitys. Jeesus vertauksessaan puhuu elonkorjuusta, maailman lopusta. Niin kuin maailmamme historiassa on ollut Jumalan luomistyöstä käynnistynyt alku, sillä tulee olemaa myös loppu, Jumalan suvereenin suunnitelman ja aika-aulutuksen mukaisesti. Jeesus ohjaa kuulijoitaan kääntämään katseensa ja toivonsa Jumalan käsissä olevaan historian finaaliin: ”Jumalan omat loistavat silloin Isänsä valtakunnassa niin kuin aurinko.” (13:43)

Kristillisen maailmankuvan muina elementteinä löydämme vertauksesta vastauksia myös kärsimyksen ja pahan ongelmaan. Jeesus puhuu ”vihamiehestä”, persoonallisesta pahasta, joka levittää maailmaan pahaa siementä, käyttäen siihen vallassaan olevia ihmisiä ja tahoja. Motiivina on viha Jumalaa ja hyvyttä kohtaan. Kuva on tietysti yksinkertaistettu ja mustavalkoinen, mutta lieneekö kukaan keksinyt parempaa, totuudellisempaa selitystä pahan ongelmaan!

Viimeisenä kiinnittäisin huomiota yhteen sanaan, joka rakentaa kristillistä ihmiskäsitystämme. Mies kylvi ”hyvää” siementä peltoonsa. Taivasten valtakunnan lapset ovat ”hyvä” siemen. Jeesus on kutsunut kuulijoita seuraansa ja seuraamiseensa. Hän puhdistaa ja ottaa yhteyteensä ne, jotka tulevat hänen luokseen. Heistä tulee taivasten valtakunnan lapsia, Jumalan lapsia. Kristityn identiteetti on Jumalan lapsen identiteetti.

Jeesus antaa arviointinsa meistä: hyvä (”kalos”). Se tarkoittaa myös kaunista, sopivaa, tervettä, käytökelpoista. Eikö olekin rohkaisevaa ja tervehdyttävää kuulla Jeesukselta: ”Sinä olet hyvä!” Samasta puhuu päivän toinen lukukappale: ”Te, jotka olette Jumalan valittuja, pyhiä ja hänelle rakkaita,...” (Kol. 3:12)

Maailmaan lähetettyinä me edustamme hyvää, tervehdyttävää vaikutusta. Tällainen hyvyys lienee toki ”hyväksemme luettua hyvyttä”, Jeesuksessa ja Jeesuksen tähden. Kuitenkin on suurenmoista saada olla hyvän Jumalan puolella ja asialla hyvänä siemenenä, kylvettynä ja lähetettynä maailmaan.